

LR Prezidentui Gitanui Nausėdai
LR Seimui
LR Vyriausybei
LR Kultūros ministerijai
LR Aplinkos ministerijai
LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai
LR Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
LR Finansų ministerijai
LR Užsienio reikalų ministerijai
LR Vidaus reikalų ministerijai

2020 m. spalio 14 d., Vilnius

Lietuvos architektų sąjungos XXII suvažiavimo, vykusio Vilniuje 2020.10.14

REZOLIUCIJA

DĖL LIETUVOS ARCHITEKTŪROS POLITIKOS

Lietuvos architektų sąjunga kviečia Lietuvos valstybę, valstybines institucijas susitelkti ir parengti, patvirtinti ir įgyvendinti Architektūros politiką – dokumentą, sukursiantį vienas esminių prielaidų kokybiškai aplinkai, o tuo pačiu - valstybės gerovei kurti.

Veikdama, įtakodama ir būdama įtakojama įvairių šalies, visuomenės ir žmogaus gyvenimo sričių, architektūra yra plataus profilio kūrybinė veikla, kurios kokybei užtikrinti reikalingas bendras valstybės susitarimas, kaip veikti įvairiais urbanistiniais ir architektūriniais klausimais. Toks bendras susitarimas įvairiose Europos šalyse įteisintas valstybės Architektūros politikos forma.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2005 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 554 „Dėl Lietuvos Respublikos architektūros politikos kryptių aprašo patvirtinimo“ patvirtino Lietuvos Respublikos architektūros politikos kryptių aprašą.

2015 m. Kultūros ministras patvirtino Architektūros ir dizaino plėtros gaires, kurių tikslas – nustatyti Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos kultūros politikos plėtros kryptis architektūros ir dizaino srityse.

2017 m. LR Seimas patvirtino Architektūros įstatymą.

Tačiau **Lietuvoje nėra patvirtintos Architektūros politikos**, kuri išreikštų valstybės valią užtikrinti sąlygas kokybiškos architektūros kultūrai ir veiktų kaip bendras valstybės institucijų susitarimas ir įsipareigojimas, bei tarpinstitucinis atsakomybės pasidalinimas.

Todėl **kviečiame**:

- inicijuoti Architektūros politikos kūrimą;
- Vyriausybės sprendimu sudaryti tarpinstitucinę darbo grupę. Lietuvos architektų sąjunga yra pasirengusi deleguoti savo atstovus ir aktyviai dalyvauti darbo grupės darbe;
- parengti Architektūros politikos dokumentą: atlikti tyrimus, nustatyti vertybes, prioritetus, tikslus, uždavinius, dalyvius, kompetencijas ir atsakomybes, sudaryti uždavinių įgyvendinimo grafiką;
- patvirtinti Architektūros politikos dokumentą;
- įgyvendinti Architektūros politikos tikslus ir uždavinius, nuolat vykdant įgyvendinimo monitoringą;

- atsižvelgiant į Architektūros politikos tikslų ir uždavinių įgyvendinimą bei aktualijas, atnaujinti Architektūros politikos dokumentą kas 5-7 metus.

Lietuvos architektų sąjungos pirmininkė Rūta Leitanaitė

Priedas: **Siūlomi esminiai architektūros politikos formavimo aspektai**

Priedas: Siūlomi esminiai architektūros politikos formavimo aspektai

1. Architektūros politikos suprantamumui ir įgyvendinimo efektyvumui padidinti tikslinga įvardinti esminę politikos koncepciją, temą;
2. Struktūriškai svarbu įvardinti politikos atsiradimo prielaidas, naudotinus terminus ir sąvokas, nustatyti esminius tikslus, uždavinius/sritis. Įvardinti būtinus veiksmus bei institucijas, atsakingas už tuos veiksmus.
3. Akcentuotinas architektūros kokybės, kaip kokybiškos erdvinės aplinkos ir valstybės piliečių identiteto, aspektas;
4. Tvarumo principų propagavimas;
5. Kultūros paveldo teritorijų ar objektų vertinimo kriterijų sistema, šių objektų vystymas, priežiūra;
6. Architektūrinė kokybė neatskiriama nuo visuomenės suinteresuotumo ir erudicijos architektūros ir erdvinės aplinkos klausimais. Turi būti propaguojamas visuomenės švietimas ir įtraukimas į kūrimo procesus;
7. Nuolatinis informacijos kaupimas, tyrimai, mokslinių programų ir bendradarbiavimo skatinimas;
8. Architektūriniai konkursai įvardijami kaip architektūros kokybės ir kultūrinio visuomenės turtinimo priemonės;
9. Įvardinta politikos realizavimo kontrolės institucija, kuri operatyviai reaguoja į pokyčius, konsultuoja, koordinuoja veiksmus tarp institucijų, rengia kasmetines ataskaitas. Tokios institucijos formuojamos aplink Vyriausią šalies architektą, kuris veikia kartu su deleguotais atsakingų institucijų (skirtingų ministerijų ir pan.) atstovais.
10. Kadangi architektūros politika iš esmės apima visas žmogaus gyvenamosios aplinkos kokybę lemiančias sritis, tikslinga politikos realizavimui pritraukti kuo daugiau valstybinių institucijų su konkrečiais nubrėžtais uždaviniais ir atsakomybėmis;
11. Pabrėžtinai valstybės ir savivaldos lygmenų bei prisiimamų atsakomybių atskyrimas.
12. Be architektūrinių aplinkos formavimo momentų, dėmesio statiniams, išskiriamas miestų ir jų erdvių kūrimo bei valdymo sandas.
13. Geriausių šalies architektūros objektų žinomumo sklaida pasaulyje. Nurodyti prielaidas skatinti architektūros eksportą, tam pajungiant visą valstybinį aparatą (prekybines organizacijas, diplomatinį korpusą ir pan.)
14. Keliami ambicingi planai paversti šalies architektūros studijas patraukliomis ir kokybiškomis.